

କ୍ଷେତ୍ର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା

ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ
ପରିଚାଳନା ଏବଂ ପରିବହନ

reefwatchindia.co

6360249764

projectcoordinator.tele@reefwatchindia.org

m

REEFWATCH
MARINE CONSERVATION

ଅଂଶୀଦାର

REEFWATCH
MARINE CONSERVATION

ROHINI
NILEKANI
philanthropies

ବିଷୟବସ୍ତୁ ସାରଣୀ

ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା

ବିଷୟବସ୍ତୁ

1. ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ କ'ଣ?
2. ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରିବେ?
3. ଆପଣ ଦେଖିପାରୁଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ
5. ରିପୋର୍ଟ କରିବା
7. ଉପକରଣ
8. ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ ଧରିବା
9. ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା କରିବା
10. ପରିବହନ
11. ମୃତ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ କରିବା
12. ଏପରି ଭୁଲ ନକରିବା ପାଇଁ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ
13. ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗାଯୋଗ

ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷୀ କ'ଣ?

ଟିପ୍ପଣୀ

ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ସମୁଦ୍ର ନିକଟରେ କିମ୍ବା ସମୁଦ୍ରରେ ବିତାଇଥାନ୍ତି।

ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ। ସେମାନେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ସମୁଦ୍ରରେ କିମ୍ବା ନିକଟରେ ବିତାଇଥାନ୍ତି। ତେଣୁ, ସେମାନେ ମଣିଷଙ୍କୁ ଦେଖିବା, ଶୁଣିବା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ହାତରେ ଧରା ଦେବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି।

ଗୋଆରେ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରାୟ 20 ପ୍ରଜାତିର ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ। ସେମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ ଗଠନ, ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ଅନୁକୂଳତା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଣାନ୍ତି ସମୁଦ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ଆରାମରେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ।

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗାଯୋଗ

ରିଫର୍ସାଟ ବ୍ୟାଙ୍ଗଲୋର: 6360249764

ବନ ବିଭାଗ:

24x7 ହେଲ୍ପଲାଇନ୍:

ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ କିପରି ଚିହ୍ନିବେ?

ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବା

ପାଇଁ, ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ:

ସେମାନଙ୍କର ପାଦ ଝିଲ୍ଲାଯୁକ୍ତ,
ତେଣୁ ସେମାନେ ପହଁରି ପାରିବେ।

ସେମାନଙ୍କର ଲମ୍ବା ଥଣ୍ଡୁ ଅଛି
ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ମାଛ ଧରିବାର
ସାହାଯ୍ୟ କରେ।

ସେମାନଙ୍କର ଲମ୍ବା, ପତଳା ଡେଣା ଅଛି
ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ବହୁତ ଦୂର
ଉଡ଼ିପାରିବେ।

ଆପଣ ଦେଖିପାରୁଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ

ପ୍ରିଭାଇସିଟସ

ଭଗବତ୍ସୁ ପିଠି ଭଗବତ୍ସୁର ଉପକ୍ରମାନ୍ତ ପ୍ରିଭାଇସିଟସ ଭଗବତ୍ସୁ ଶିଆ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ

ଧାନ ଦିଅନ୍ତୁ ଏପରି ଭୁଲ ନହେଉ:

ମୁଣ୍ଡ ନ ଘୋଡ଼ାଇବା- ପକ୍ଷୀର ମୁଣ୍ଡକୁ ଖୋଲା ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ; ପକ୍ଷୀ ଭୟଭୀତ ନ ହେବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଏକ କପଡ଼ାରେ ଘୋଡ଼ାନ୍ତୁ।

କଣ୍ଠେନର ବିନା ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଅଲଗା ଜାଗାକୁ ନେବା-ହାତରେ ପରି ନିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ, ସର୍ବଦା ଏକ ବାକ୍ସ କିମ୍ବା ବାହକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।

ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ଛାଡ଼ିବା-ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ବାକ୍ସରେ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ ।

ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ କୌଣସି ମୃତ ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ ମିଳେ-

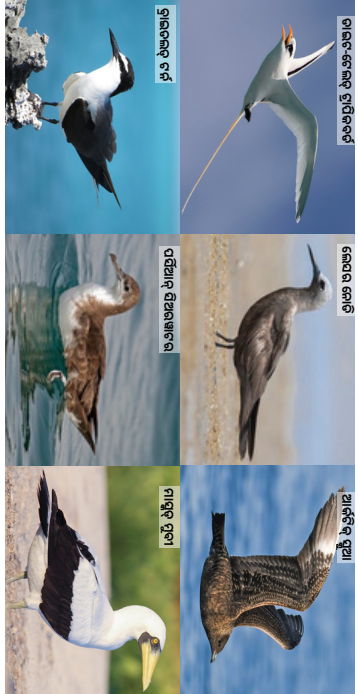
- ଏହି ଘଟଣା ସମ୍ପର୍କରେ ତୁରନ୍ତ ଗୁପ୍ତକୁ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ।
- ଶବର ଅବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପକ୍ଷୀଟିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ପୋତିବାକୁ ପଡିପାରେ।
- ଯେକୌଣସି ସଂକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଡିସିନଫେକ୍ଟାଣ୍ଟ ମାସ୍କ ଏବଂ ଗ୍ଲୋଭସ୍ ପିନ୍ଧନ୍ତୁ।
- ପକ୍ଷୀଟିକୁ ଏକ ଏୟାରଟାଇଟ ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରେ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ରିଫ୍ଟାକ୍ଟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ ।

11 ଖେଜୁ-ଲେଜୁ ସିଅରଖାଟର ପ୍ରଥମ ଅର ପାଇଁ ଗୋଆରେ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ କୂଳରେ ଫପିରହିଥିବା ପରି।

ଆପଣ ଦେଖିପାରୁଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ

ଏହି ପକ୍ଷୀଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ବନ୍ଧୁ ଓ ଚାନ୍ଦିରେ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି। ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପୋଲାଇନ୍ସି ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ।

ରିପୋର୍ଟ କରିବା

କେତେବେଳେ କରିବେ?

- ଦୂରରୁ ପକ୍ଷୀଟିକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ;

ପକ୍ଷୀଟି ଆହତ ହୋଇଛି କି?

ସେ ଉଡ଼ିପାରୁନାହିଁ କି?

ଏହା କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଜାଲ/ସୂତାରେ ଫସି ରହିଛି କି?

ପରିବହନ

- ପକ୍ଷୀକୁ ପରିବହନ କରିବା ସମୟରେ, ବାୟୁ ଚଳାଚଳ କରିବା ପାଇଁ ଉପରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଗାତ ଥିବା ଏକ ଭଲ ବାୟୁଚଳନକାରୀ ପିଞ୍ଜରା କିମ୍ବା କାର୍ଡବୋର୍ଡ ବାକ୍ସ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
- ଅଧିକ ଥର ଧରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଏବଂ ପକ୍ଷୀକୁ ଭୟଭୀତ ନହେବା ପାଇଁ ପିଞ୍ଜରାକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ଏବଂ ଏକ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାନରେ ରଖନ୍ତୁ, କାରଣ ପକ୍ଷୀମାନେ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଗତିବିଧି ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଅଟନ୍ତି।
- ମୌସୁମୀ ଏବଂ ଶୀତଦିନେ ପିଞ୍ଜରାକୁ ଏକ ଉଷ୍ଣ ସ୍ଥାନରେ (24°C-30°C) ରଖନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷୀକୁ ଥଣ୍ଡା ଲାଗିବ ନାହିଁ ।
- ପରିବହନ ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଝଟକା ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷୀ ଭୟଭୀତ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବ।

ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପରିଚାଳନା

ଛୋଟ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଉଠାଇବା ସମୟରେ:

- ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଡେଶାର ଅଗ୍ରଭାଗ, ଗୋଡ ଏବଂ ପେଟକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଧରନ୍ତୁ।
- ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଏକ ରୁମାଲରେ ଡେଶାଗୁଡ଼ିକୁ ଘୋଡାଇ ରଖନ୍ତୁ।

ବଡ଼ ପକ୍ଷୀ ଉଠାଇବା ସମୟରେ:

- ପକ୍ଷୀଟିର ଡେଶା ତଳେ ଗୋଟିଏ ହାତ ରଖି ତାହାର ଓଜନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତୁ।
- ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଡେଶା ଏବଂ ଗୋଡ଼ର ଅଗ୍ରଭାଗକୁ ଧରନ୍ତୁ।

ପକ୍ଷୀଟିକୁ ଶାନ୍ତି ରଖିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କେହି ଜଣେ ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଏକ ରୁମାଲ ଧରି ରଖିଲେ ଭଲ

ରିପୋର୍ଟ କରିବା

କିପରି କରିବେ?

- ପକ୍ଷୀକୁ ପରିବହନ କରିବା ସମୟରେ, ବାୟୁ ଚଳାଚଳ କରିବା ପାଇଁ ଉପରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଗାତ ଥିବା ଏକ ଭଲ ବାୟୁଚଳନକାରୀ ପିଞ୍ଜରା କିମ୍ବା କାର୍ଡବୋର୍ଡ ବାକ୍ସ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
- ଅତ୍ୟକ୍ଷ୍ମ ସ୍ପର୍ଶ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଏବଂ ପକ୍ଷୀକୁ ଭୟଭୀତ ନହେବା ପାଇଁ ପିଞ୍ଜରାକୁ ଘୋଡାଇ ଏବଂ ଏକ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାନରେ ରଖନ୍ତୁ, କାରଣ ପକ୍ଷୀମାନେ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଗତିବିଧି ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ।
- ମୌସୁମୀ ଏବଂ ଶୀତଦିନେ ପିଞ୍ଜରାକୁ ଏକ ଉଷ୍ଣ ସ୍ଥାନରେ (24°C-30°C) ରଖନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷୀକୁ ଥଣ୍ଡା ଲାଗିବ ନାହିଁ ।
- ପରିବହନ ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଝଟକା ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷୀ ଭୟଭୀତ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବ।

ଆହତ ପକ୍ଷୀକୁ ଧରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣଙ୍କର ଉପକରଣ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ

1. ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆକାରର,
ସଫା ପିଞ୍ଜିରା କିମ୍ବା
କାର୍ଡବୋର୍ଡ ବାକ୍ସ

2. ପକ୍ଷୀ ଏବଂ ପିଞ୍ଜିରାକୁ
ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିବା ପାଇଁ
ରୁମାଲ

3. ଗ୍ଲୋଭସ୍ ଏବଂ ମାସ୍କ ଭଳି
ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣ

ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଧରିବା

1. ଧୀରେ ଧୀରେ ଏବଂ ନୀରବରେ ପକ୍ଷୀ ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତୁ।
ଯଦି ପକ୍ଷୀଟି ବହୁତ ଶଙ୍କ କରୁଛି ଏବଂ ଭୟଭୀତ
ଦେଖାଯାଉଛି, ତେବେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାକୁ
ଧରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ।
2. ଧୀରେ ଧୀରେ ରୁମାଲକୁ ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ରଖି ପୁରା
ଶରୀରକୁ ରୁମାଲରେ ଘୋଡ଼ାଇ ମୁଣ୍ଡକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତୁ। ଏହା
ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷୀର ବ୍ୟସ୍ତତା କମ୍ ହେବା ସହ ପକ୍ଷୀ ଧରୁଥିବା
ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ମିଳିପାରିବ।
3. ଅନାବଶ୍ୟକ ଗତିକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ଆଘାତର ଆଶଙ୍କା
କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ଡେଶା ଏବଂ ଗୋଡ଼କୁ ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ
ରଖନ୍ତୁ।
4. ପକ୍ଷୀଟି ଆରାମରେ ନିଶ୍ୱାସ ନେଇପାରୁଛି କି ନାହିଁ ତାହା
ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ। ନିଶ୍ୱାସ ନେବାରେ ବାଧା ନପାଇବା ପାଇଁ
ଅଧିକ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ ନକରି ପଖ ଏବଂ ଛାତିକୁ ହାଲୁକା
ଭାବରେ ଧରନ୍ତୁ।